

De rol van provincie en gemeenten

Op overheidsniveaus is er aandacht, beleid en soms ook geld voor het ondersteunen van ondernemers in hun ambities. Hetzelfde gaat op voor het belang en de kwaliteit van onze natuurlijke omgeving en de biodiversiteit. Soms botsen al die wensen, ideeën en plannen met elkaar.

Het lokale niveau van provincie en gemeenten is bij uitstek de plek waar die soms conflicterende belangen kunnen worden afgewogen, afgeremd of gestimuleerd. Dat geldt bijvoorbeeld bij grootschalige bouwactiviteiten in het buitengebied. Daar kan het ondernemersbelang soms strijdig zijn met de breder gedeelde wens om zorgvuldig om te gaan met onze landschappelijke omgeving, met het gebied waar niet alleen gewerkt, maar ook gewoond en gerecreëerd wordt. Waar bovendien ook de biodiversiteit onder druk staat vanwege al die menselijke activiteiten.

Zowel provincie als gemeenten hechten aan de kwaliteit van het Groninger landschap en kennen ondersteunend beleid en stimuleringsregelingen op dit gebied. De provincie heeft opnieuw een initiatief van Wierde & Dijk voor Agrarisch Landschappelijk Bouwen ondersteund. Als gevolg daarvan wil Wierde & Dijk graag met gemeenten in gesprek. Gemeenten zijn per slot van rekening verantwoordelijk voor de afgifte van bouwvergunningen. Daarom zou het goed zijn als gemeenten agrariërs willen en kunnen stimuleren om niet direct te kiezen voor de bouw van standaardschuren, maar meer oog te hebben voor cultuurhistorische aspecten en landschappelijke inpassing.

Mooie schuren in een nog steeds waardevol landschap, wie wil dat nou niet?!

Een architect zorgt voor een efficiënt bouwproces

Wierde & Dijk wil agrariërs stimuleren met behulp van een architect schuren en stallen te bouwen die niet alleen functioneel zijn, maar ook passen in het Groninger landschap. Om het vinden van een architect gemakkelijker te maken, stelt Wierde & Dijk praktische informatie beschikbaar. U kunt deze vinden op de website van Wierde & Dijk: www.wierde-en-dijk.nl.

De informatie is ook op een los inlegvel te verkrijgen.

Voordelen van een architect

Het inschakelen van een architect heeft veel voordelen. Een architect luistert naar de wensen van een agrariër en maakt op basis daarvan een ontwerp voor een schuur of stal, rekening houdend met het landschap en met de erfinrichting. Hij kent de

procedures en ziet hij erop toe dat alles precies zo wordt uitgevoerd als is afgesproken. Hij weet hoe hij met aannemers moet onderhandelen over bestek en bouwkosten. Verder heeft hij/zij contacten bij talrijke gemeenten. De kosten voor een architect verdienen zich dan ook vaak terug.

Colofon

www.wierde-en-dijk.nl

Werkgroep ALB (Wierde & Dijk):

Attie Bos, Geert Bos, Piet Glas,

Fred de Ruiter, Pieke Stevens

Email ALB: mooieschuren@gmail.com

Fotograaf: Rob Versluys

Vormgeving: Fenatic

Drukwerk: Drukkerij de Marge

Met dank aan: Geert en Marja Bos-Schutter

en familie Maters en meewerkende architecten

In het boek **“Boerderijen in het wierden-en-dijken landschap. Zeventien interviews met boeren over nieuw- en herbouw van hun schuur of stal met het landschap als uitgangspunt”** vertellen agrariërs waar ze tegenaan lopen als ze landschappelijk inpasbaar willen bouwen.

Te bestellen via:

mooieschuren@gmail.com

ISBN/EAN 978-94-6048-045-4

Auteur: Attie F. Bos, 2017

Kosten € 10,00 excl. verzendkosten

WIERDE & DIJK

DE VERENIGING VOOR AGRARISCH NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER NOORD-GRONINGEN

Mooie schuren op het Groninger platteland

“Agrarisch Landschappelijk Bouwen” is één van de speerpunten van de agrarische natuur- en landschapsvereniging Wierde & Dijk. Bij deze bouwwijze wordt rekening gehouden met het landschap en met de cultuurhistorische waarde van agrarische gebouwen.

Al in 2003 publiceerde de vereniging een rijk geïllustreerd praktijkboek, waaruit verschillende ontwerpen zijn gebouwd. Hoewel dit handboek nog steeds wordt geraadpleegd, eisen de actuele ontwikkelingen in de landbouw hernieuwde aandacht voor agrarische architectuur.

De groeiende grootschaligheid, de asbestproblematiek en de aardbevingsschade maken dat boeren nadenken over bouwplannen. De gemakkelijkste weg is misschien wel om voor een catalogusloods- of stal te kiezen, maar daar wordt het Groninger landschap niet mooier van.

Functionaliteit staat bij de keuze voor een nieuwe schuur op de eerste plaats, maar daarnaast blijken boeren bereid te zijn rekening te houden met de omgeving waarin ze wonen en werken. Om dat in praktijk te brengen is echter geen gemakkelijke opgave.

De ervaring heeft geleerd dat een architect daarbij de nodige hulp kan bieden. Diegenen die dat hebben gedaan, zijn zeer tevreden over de samenwerking en trots op het resultaat. Daarom is Wierde & Dijk, met financiële hulp van de Provincie Groningen, opnieuw gestart met een project Agrarisch Landschappelijk Bouwen. Het algemene doel van het pilotproject 2016/2017 is boeren met bouwplannen te stimuleren onder architectuur te bouwen. Daarbinnen is er geld om vijf boeren financieel tegemoet te komen, als deze daar concreet uitvoering aan geven.

De voor u liggende folder wordt wijd verspreid en kan als een oproep worden beschouwd om, samen met boeren, provincie, gemeenten, schuren- en stallenbouwers, de kwaliteit van de agrarische architectuur en daarmee de kwaliteit van het landelijk gebied, te bewaken en te versterken.

Tijdsbalk

2001-2002:

Project Agrarisch Landschappelijk Bouwen (ALB) van Wierde & Dijk

2003:

Publicatie praktijkboek ALB met verschillende ontwerpen: hiervan zijn er minstens vijf gerealiseerd.

2006-2014:

Verdienmodel/Keukentafelgesprekken over randvoorwaarden bouw grote melkveestallen (Provincie Groningen). Architectuur geen aandachtspunt.

2011:

Project ‘Boerderijen aan de Waddenkust’ van Libau, LTO-Noord en Landschapsbeheer Groningen, gefinancierd door het Waddenfonds. Realisatie van vijf grote en een aantal kleine projecten.

2015:

Herstart project agrarisch landschappelijk bouwen door Wierde & Dijk. Voorstel voor een Investeringsfonds. Toekenning pilot-project door Provincie Groningen.

2016:

Start pilot-project ALB. Architectenmarkt. Veel belangstelling, veel aanvragen voor deelname project.

2017:

Toekenning subsidie aan vijf agrariërs voor bouwen met behulp van een architect.

Praktijkvoorbeeld Lutjebosch, Usquert

Geert Bos is lid van de werkgroep ALB van Wierde & Dijk en is ervaringsdeskundige. Hij en zijn vrouw Marja Schutter hebben in 2013 een nieuwe aardappelschuur gebouwd, in samenwerking met een architect.

Geert woont met zijn vrouw Marja en drie kinderen op Lutjebosch in Usquert. Met recht is hier sprake van een familieboerderij, want Lutjebosch is al meer dan 200 jaar in de familie. Het bedrijf is momenteel een akkerbouwbedrijf met 70 ha grond. Daarop worden pootaardappelen, graan, suikerbieten en sinds een paar jaar uien verbouwd. De pootaardappelen vormen de belangrijkste tak. Lutjebosch is een karakteristieke kop-hals-rompboerderij met een driekapsschuur. Het geheel valt onder de Rijksmonumentenwet. Ten noordoosten van de driekapsschuur staat sinds kort een moderne bewaarloods voor aardappelen. Het kostte veel tijd, energie, durf en doorzettingsvermogen om deze loods naast het rijksmonument te mogen bouwen.

Nieuwe aardappelbewaarloods

"In het begin dachten we vooral traditioneel, dat wil zeggen, dat we wilden

bouwen in de stijl van de bestaande oude boerderij, een rijksmonument. Maar dat werd veel te duur en was niet functioneel". Toen we ons oriënteerden om mee te doen aan het Waddenfonds subsidieproject zijn we verder gaan praten met een architect. Tijdens de keukentafelgesprekken, waar diverse partijen bij aanwezig waren, werd besloten om niet meer traditioneel te bouwen, maar om te kiezen voor iets totaal anders. We kozen ervoor om extra nadruk op het bestaande rijksmonument te leggen en het nieuwe juist minder aandacht te geven".

Toen die knop om was, verliep alles in een stroomversnelling. Al gauw was er overeenstemming over het nieuwe ontwerp. De voorwaarden waren, dat het betaalbaar moest blijven en functioneel.

Toen niet voor een traditionele schuur werd gekozen, was het niet gemakkelijk voor een geheel andere schuurvorm te kiezen, die toch paste bij de oude historische boerderij en het landschap.

"Het was erg spannend allemaal en daarbij komt nog dat je het goed en verantwoord wilt doen. Het is ook niet voor een paar jaar, maar je bent voor lange tijd verbonden aan zo'n schuur.

De keukentafelgesprekken met verschillende partijen erbij, werkten heel efficiënt. We konden kiezen uit drie schetsen, maar toen werd het me ook duidelijk hoe noodzakelijk de zienswijze en uitleg van een architect is. Er werd niet alleen rekening gehouden met de vorm en de kleur, maar ook met de lichtval en schaduwwerking. Ook over de luifel en de dakhelling is lang nagedacht. Voor dat soort dingen heb je echt een architect nodig. Al met al werd het niet heel veel duurder dan een gewone catalogusschuur. "We zijn heel erg blij met de nieuwe schuur: deze geeft zoveel rust en gemak. Rust ook omdat het goed is wat we hebben gedaan, we wilden geen spijt hebben van een schuur waar we ons hele leven nog mee moesten doen".

(Bovenstaande tekst is een deel van het interview met Geert Bos en Marja Schutter uit het boek Boerderijen in het wierden-en dijken landschap.)

Pilot-project Agrarisch Landschappelijk Bouwen 2016-2017

Vanaf de herstart van het Wierde & Dijk- initiatief Agrarisch Landschappelijk Bouwen zijn er gesprekken gevoerd over de wenselijkheid van een investeringsfonds en project-subsidie voor agrariërs die bereid zijn tot inschakeling van een architect bij hun bouwplan. De Provincie Groningen bleek bereid tot het ondersteunen van een pilot-project ALB met een beperkt budget.

In januari 2016 werd door Wierde & Dijk een subsidieaanvraag ingediend en in maart ontving de vereniging de beschikking van de provincie. Er werd geld beschikbaar gesteld voor de organisatie van het project en de communicatie over de wenselijkheid van bouwen met respect voor landschap en cultuurhistorie. En er kwam een budget voor toekenning van subsidie

aan vijf agrariërs die onder architectuur een schuur of stal zouden gaan bouwen.

Na het opzetten van de werkgroeporganisatie werd de eerste prioriteit het organiseren van 'een architectenmarkt', om agrariërs met bouwplannen en architecten nader met elkaar kennis te laten maken. Die kennismaking op 9 april in Hornhuizen werd een groot succes. De aanwezige boeren konden in discussie gaan met negen architecten die eerst een korte presentatie hadden gehouden. Ook de twintig agrariërs die concrete belangstelling hadden om mee te doen met het pilot-project, bezochten de bijeenkomst. Door middel van een publicatie in het Provinciaal Blad werden agrariërs uitgenodigd hun voorlopige schetsontwerpen voor 15 september 2016 in te dienen bij de Provincie.

De belangstelling was groot, zelfs van buiten het gebied van Wierde & Dijk. Uiteindelijk hebben vijftien ondernemers zich aangemeld. Helaas paste het tijdsplan van de subsidieregeling voor enkele ondernemers niet, waardoor ze niet konden deelnemen. Voor de beoordeling van de plannen en de subsidieaanvragen is een adviescommissie ingesteld.

Praktijkvoorbeeld Oldeheem, Niekerk

Arjan Maters woont sinds 2 jaar op Oldeheem. Arjan (26) en zijn broer Gerald (25) hebben samen een maatschap. Ze doen de bedrijfsvoering van twee boerderijen in Niekerk: Oldeheem en Bijmaheerd. Er worden voornamelijk pootaardappels verbouwd, daarnaast tarwe, uien, suikerbieten en sinds kort wortels.

Verkoop of onderhoud

"Zo'n vier jaar geleden moesten we een besluit nemen over de boerderij. Die had onderhoud nodig. De krimp was in slechte staat, evenals het dak van de zuidelijke schuur uit 1862. Ook het voorhuis moest worden opgeknapt. We hebben de boerderij toen een jaar te koop gehad. Dat was net in de recessietijd". De verkoop ging niet door, ondanks het feit dat de vraagprijs steeds verder naar beneden toe werd bijgesteld. Toen hebben we besloten om zowel het voorhuis als de schuren van Oldeheem op te knappen".

"Ik heb eerst eens goed gekeken hoe ik alles wilde hebben. Toen ik dat eenmaal in mijn hoofd had, heb ik een architect ingeschakeld. Die heeft toen een schets gemaakt, die erg op die van mij leek. De reden om een architect in te schakelen was een bestek te schrijven, om daarmee bouwbedrijven tegen elkaar uit te laten spelen. Toen hebben drie verschillende bouwbedrijven een offerte gemaakt. Doordat er een bestek lag, was het mogelijk om een goede open begroting te krijgen en offertes te vergelijken". De schuren zouden nog steeds worden gebruikt in de toekomst. Daarom speelde de functionaliteit een belangrijke rol bij de verbouwing. Uitbreiding naar buiten toe was niet mogelijk wegens ruimtegebrek.

"De boerderij ligt direct aan de weg, we konden wat dat betreft geen kant op. Dus moesten we ruimte van binnen maken. Toen kwamen we op het idee om de krimp te verhogen. Dat is gebeurd door middel van een staalconstructie aan de binnenkant, op de plaats van de vroegere krimp. Aan weerszijden lopen de stalen balken door naar de twee oude schuren. De rest van deze schuren bestaat nog uit hout. We hadden geluk, dat de hoogte van de horizontale legger 7,5 m bedroeg. Daarom kregen we veel ruimte bovenin. De zijmuren zien er nog precies zo uit als voorheen. Aan de zijkanten is van de verbouwing dan ook niets te zien. De achtergevel heeft dus geen smalle krimp meer, maar is verhoogd evenals de dakgoot. Die zit nu op gelijke hoogte boven de schuurdeuren. Mooi is ook dat de waterafvoer van het dak beter is geregeld. Het water loopt nu rechtstreeks de gracht in". Arjan praat met trots over Oldeheem en droomt ervan om het nog mooier te maken. "De verhoudingen kloppen echt helemaal".

(Bovenstaande tekst is een deel van het interview met Arjan Maters uit het boek Boerderijen in het wierden-en dijken-landschap.)

Investeringsfonds Agrarisch Landschappelijk Bouwen

Door de grote belangstelling voor het pilot-project is duidelijk geworden dat veel agrariërs bereid zijn om bij de uitwerking van hun (ver)bouwplannen rekening te houden met de cultuurhistorische aspecten van hun boerderij en inpassing in het omringende landschap. Het inschakelen van een architect bij de uitwerking van de plannen is geen uitzondering meer en is ook door de pilot zeer gestimuleerd.

Wierde & Dijk wil samen met andere partijen proberen ook in de toekomst een stimuleringspremie beschikbaar te krijgen voor deze groep agrariërs. Diverse partijen zijn nu, gegeven de toenemende bouw golf bezig ondersteuningsprogramma's van de grond te krijgen. Aangezien Wierde & Dijk het inschakelen van een architect van wezenlijk belang vindt voor de kwaliteit van de ontwerpen, wil de vereniging daaraan een bijdrage leveren. Op dit moment gaat de voorkeur uit naar het tot stand brengen van een Investeringsfonds Agrarisch Landschappelijk Bouwen, waarin diverse partijen kunnen participeren. Maar ook moet stimulering in de vorm van fiscale faciliteiten of premies door overheid of bancaire sector worden verkend.

De kwaliteit van het Groninger landschap en het cultuurhistorisch belang van het agrarisch erfgoed rechtvaardigt deze extra steun voor agrariërs. Of het zal lukken zo'n vervolg op het pilot-project te organiseren is uiteraard nog ongewis. Ideeën en steun zijn welkom. U kunt de website www.wierde-en-dijk.nl in de gaten houden voor recente ontwikkelingen. Of mailen naar: mooieschuren@gmail.com.

Agrariër zoekt architect

U bent agrariër en heeft verschillende redenen om een (deel) van de schuur of stal te herbouwen of misschien denkt u aan nieuwbouw. Maar u woont ook al jaren op het Groninger platteland en ziet steeds meer 'standaardloodsen' verschijnen en twijfelt of ook u zo'n loods bij uw historische boerderij wilt plaatsen.

Wierde & Dijk is al jaren actief bezig met 'Agrarisch Landschappelijk Bouwen' en heeft als doel boeren te stimuleren om met behulp van een architect schuren en stallen te

bouwen die niet alleen functioneel zijn, maar ook passen in het Groninger landschap.

In het kader van het pilotproject ALB 2016/2017 werd in april 2016 een Architectenmarkt georganiseerd te

Hornhuizen waar agrariërs en architecten met elkaar konden kennismaken. Gezien de grote belangstelling was hier duidelijk behoefte aan. Vandaar deze folder met praktische informatie.

Hoe kies ik een architect?

Als agrariër vraagt u zich misschien af of u überhaupt een architect wilt? Want er zijn over architecten behoorlijk wat vooroordelen, misschien wel net zoveel als over boeren.

Want een architect: bouwt nooit wat u wilt, hij overschrijdt altijd de kosten, hij wil altijd iets moderners dan u, hij plaatst ramen en deuren waar u die niet wilt en hij is eigenwijs en luistert niet.

In de praktijk blijkt dat veel architecten samenwerken met bekende schurenbouwers in het Noorden. De bouwers hebben veel ervaring opgedaan in de technische uitvoering, maar esthetiek en ontwerpen is niet hun vak, dat is het vak van de architect.

Een architect kan veel toevoegen en bovendien u ook een hoop geregeld uit handen nemen.

Wat levert een architect op

Natuurlijk, een architect inschakelen kost geld. De ontwerpkosten zijn

echter een relatief klein gedeelte van de totale bouwkosten. De invloed van de architect op de uiteindelijke bouwkosten is groot. Hij is de adviseur die het bouwsysteem voorschrijft, de aannemer selecteert, de onderhandelingen voert en ook de bouwende partijen kan controleren of er marktconform wordt gewerkt. **Kijk niet alleen naar wat een architect kost maar ook naar wat hij oplevert.**

Zo kan een architect:

- een **esthetisch ontwerp** maken; een mooie schuur die past in het landschap en aansluit bij het erf en de erfinrichting.
- een **praktische schuur** ontwerpen die functioneel is en past bij uw bedrijfsvoering.
- **het proces en procedures voor u regelen.** Bouwen kan een lang en complex proces zijn waar veel instanties bij betrokken zijn. Een architect heeft ervaring met deze procedures en de bouwregelgeving

(BP, POP, BB, Welstandsnota, de eventuele maatwerkmethode als de nieuwe bebouwing buiten het bouwblok komt, etc.) Als een proces en procedure soepel verloopt scheelt dit u tijd en geld.

- **faciliteren en onderhandelen bij het proces van de aannemerselectie**
- **ook andere adviseurs erbij betrekken.** Bijvoorbeeld een landschapsarchitect voor een gedegen inpassing in het landschap en voor de erfinrichting. Maar ook een energie-expert, en iemand die informatie kan geven over duurzaam en aardbevingbestendig bouwen. Vaak is een klein team nodig van verschillende experts. Sommige architecten hebben zelf al zo'n team opgericht of hebben vaste samenwerkingspartners die op elkaar ingespeeld zijn.
- En bovendien: vaak ziet een architect er op toe dat **alles gebeurt binnen het beschikbare budget.**

Hoe zoekt u een architect?

1. Bedenk van tevoren goed wat u van een architect verwacht.

Wilt u een architect omdat het gaat om een lastige inpassing? Gaat het om stijl? Of vindt u het vooral prettig dat de architect de vele contacten kan onderhouden met de gemeenten en andere betrokken organisaties? Want een architect kan meer dan alleen tekenen. Een architect kan ook uw vertrouwenspersoon en adviseur zijn tijdens het bouwproces. U bepaalt zelf tot welke fase een architect betrokken blijft: Maakt hij alleen een schets? Doet hij alleen de bouwaanvraag of is hij betrokken tot aan de oplevering? Het is aan te bevelen om een onafhankelijke adviseur (in de meeste gevallen de architect) naast u te hebben staan tijdens het hele proces.

2. Oriënteer u: welke schuren spreken u aan en waarom. U kunt vast achterhalen wie de architect daarvan is. Kijk ook gerust naar andere gebouwen die u aanspreken: bijvoorbeeld omdat het een gebouw is dat zo mooi in het Groninger landschap is ingepast. Of omdat er een heel slim energieplan voor is bedacht.

3. Op de site van de Bond van Nederlandse Architecten (www.bna.nl) kunt u naast algemene informatie over het proces, ook informatie over architecten vinden.

4. Maak een afspraak voor een kennismakinggesprek, meestal is dit vrijblijvend, naar keus op locatie of juist op het architectenbureau. Als u een architect gevonden heeft met goede referenties in de stijl die u zoekt is het essentieel dat het klikt tussen u en de architect. Begrijpt u wat de architect zegt, spreekt het u aan wat hij/ zij zegt en wat hij/zij laat zien? Luistert hij/ zij goed? Hebt u er vertrouwen in om samen het bouwproces in te gaan? Een goede tip is om met niet meer dan drie architecten een oriënterend gesprek aan te gaan, anders ziet u door de bomen het bos niet meer.

5. Offerte

Een ontwerp kost geld. Een prijsvergelijking is nuttig. Belangrijk is het om te weten dat u de juiste zaken met elkaar vergelijkt. Bieden verschil-

lende partijen wel hetzelfde aan? Laat een of twee offerten opstellen. Vraag ook of ze dat doen volgens de fasen voorontwerp, definitief ontwerp, aanvraag omgevingsvergunning etc. die benoemd staan op de site van de BNA, zodat de offertes goed te vergelijken zijn.

Natuurlijk is het belangrijk om een scherpe aanbieding te krijgen, maar laat u niet alleen leiden door de kosten, dat kan op de langere termijn een verkeerde beslissing zijn.

6. Kiezen

Nu de lastigste stap: het kiezen van de architect. U kunt uw keuze o.a. baseren op zijn/haar ervaring en houding, de gebouwen die hij of zij maakt, de persoonlijke klik en de kosten.

Een schuur bouwen is niet niks. Het kost tijd en aandacht en u doet een grote investering. Een architect kan u ondersteunen in dit proces om samen tot een slimme en toekomstbestendige investering te komen.

Bovenstaande tekst is nabewerkt en gebaseerd op de lezing van Annet Ritsema (Specht architecten 06 42800015) tijdens de door Wierde & Dijk georganiseerde architectenmarkt te Hornhuizen op 9 april 2016.

TIPS

Neem uw rol als opdrachtgever serieus. bedenk goed wat u verwacht van een architect. Kies niet de eerste de beste of de goedkoopste. Tenslotte koopt u waarschijnlijk ook niet zomaar de eerste de beste trekker....

Wees open en duidelijk. Vraag gerust om uitleg als de architect vakjargon gebruikt! En als het niet duidelijk is kunt u ook om een maquette of om 3D tekeningen vragen. Maar wees zelf ook transparant en geef bijvoorbeeld ook aan als u bij meerdere architecten een offerte gaat opvragen.

U bent de opdrachtgever, u bepaalt wat u wel of niet wilt, u kunt met voorbeelden aankomen die u inspireren. Sta echter ook open voor voorstellen van de architect. Laat u verrassen.

Colofon

www.wierde-en-dijk.nl

Werkgroep ALB (Wierde & Dijk):

Attie Bos, Geert Bos, Piet Glas,
Fred de Ruiter, Pieke Stevens

Email ALB: mooieschuren@gmail.com

Fotograaf: Rob Versluys

Vormgeving: Fenatic

Drukwerk: Drukkerij de Marge

Met dank aan: Geert en Marja Bos-Schutter
en familie Maters en meewerkende
architecten

